

Демов О.Д., к.т.н., доц., Півнюк Ю.Ю., асистент, Агафонов М.В., магістрант

ЕКВІВАЛЕНТУВАННЯ ЖИВИЛЬНИХ ЕЛЕКТРИЧНИХ МЕРЕЖ ПРИ РОЗРАХУНКУ ВХІДНИХ РЕАКТИВНИХ ПОТУЖНОСТЕЙ СПОЖИВАЧІВ В УМОВАХ БАЛАНСУЮЧОГО РИНКУ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

Вінницький національний технічний університет

В умовах балансуючого ринку електроенергії необхідно забезпечувати споживачів вхідними реактивними потужностями (ВРП) протягом доби з найменшими затратами на її виробництво та передачу [1]. Розрахунок ВРП потребує еквівалентування живильних мереж.

Для моменту часу доби t зниження втрат потужності δP при ввімкненні КУ потужністю Q_{ki} в i -му вузлі електричної мережі (ЕМ) визначається як

$$\delta P_t = \frac{1}{U_n^2} \cdot \left(2Q_{kit} \cdot \sum_{i=1}^n Q_{it} \cdot R_{ij} + \dots + R_{ii} \cdot \left(2Q_{it} \cdot Q_{kit} - Q_{kit}^2 \right) \right), \quad (1)$$

де U_n – номінальна напруга ЕМ; R_{ii} – вхідний опір i -го вузла; $i=1..n$, n – кількість вузлів навантаження ЕМ; R_{ij} – спільний опір i -го та j -го вузлів; Q_{it} – реактивне навантаження в i -му вузлі для моменту часу доби t [2].

Запропоновано використання відносних втрат напруги ΔU_* як інтегрального показника, який дозволяє одночасно оцінювати втрати активної потужності під час передачі реактивної і втрати напруги [3]

$$\Delta U_{*t} = (B \cdot M \cdot U_{dt}^{-1} \cdot S_t \cdot Z_v)^t \cdot C \cdot U_{dt}^{-1}, \quad (2)$$

де B – стовпчикова матриця, елементи якої визначаються параметрами кожної вітки ЕМ; M – матриця з'єднань електричної мережі; U_{dt} – діагональна матриця вузлових напруг для моменту часу t ; S_t – матриця повних навантажень для моменту часу t ; Z_v – діагональна матриця повних опорів віток; C – матриця коефіцієнтів струморозподілу.

Величини Q_{it} , U_{dt} і S_t можуть оперативно визначатися з допомогою інформаційної системи *Smart Grid*.

Таким чином еквівалентування живильних ЕМ при розрахунку ВРП споживачів в умовах балансуючого ринку електроенергії доцільно проводити по зниженню втрат активної потужності і відносних втратах напруги в цих ЕМ для певного моменту часу доби.

Література:

1. Кириленко О.В. Балансуючий ринок електроенергії України та його математична модель / О.В. Кириленко, І.В. Блінов, Є.В. Парус // Технічна електродинаміка. – 2011. – №2. – С. 36-43.
2. Демов О.Д. Поетапний розрахунок компенсації реактивної потужності в електричних мережах на основі їхньої декомпозиції / О.Д. Демов, Ю.Ю. Півнюк // Технічна електродинаміка. – 2017. – №1. – С.81-86.
3. Лежнюк П. Д. Взаємовплив електричних мереж і систем / П. Д. Лежнюк, В. В. Кулик, О. Б. Бурякінін. – Вінниця : УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2008. – 122 с.